

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

Научна област: Педагогически науки

Професионално направление: 1.2. Педагогика

Университет: Тракийски университет - Стара Загора

Факултет: Педагогически факултет

Катедра: Педагогически и социални науки

Тема на дисертационния труд: Педагогическа консултативна подкрепа за родители на деца с хронични заболявания

Дисертант: Елена Иванова Буюклиева

Научен ръководител: проф. д-р Марияна Стефанова

Рецензент: доц. д-р Валентина Димитрова Шарланова

1. Данни за дисертанта.

Елена Иванова Буюклиева е родена на 22.12.1986г. Средното си образование завършва в Природо-математическа гимназия „Гео Милев“ в гр. Стара Загора, профилирано обучение по биология и химия и усилено изучаване на английски език. В Тракийски университет, през 2009г. придобива образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ по социална педагогика, а през 2011г. образователно-квалификационна степен „Магистър“ по публичен мениджмънт. През 2014г. е зачислена в докторантура редовна форма на обучение в докторската програма „Теория на възпитанието и дидактика“ в Педагогически факултет на Тракийски университет, катедра „Педагогически и социални науки“. Трудовият опит на Елена Буюклиева е свързан с журналистическа дейност в Българското национално радио - районна радио станция Стара Загора, където заема длъжността „редактор/ водещ“. От представената автобиография и

приложени към нея документи се вижда, че тя осъществява активна дейност в много области – участва в научни проекти и в научни форуми у нас и в чужбина; автор е на 8 публикации в научни списания и сборници от научни форуми; печели стипендии за специализации по индивидуална психология в Ирландия и Румъния, за участие в лятно училище за лидерски умения в Русия. Оценка за нейните качества са включването ѝ в Управителния съвет на Българско общество по индивидуална психология и работата ѝ като заместник председател на Студентски съвет в Тракийски университет. Носител е на награда за принос в научноизследователската дейност на Тракийски университет, номинирана е за годишна награда за доброволческа дейност „Добрият самарянин“.

2. Данни и оценка на процедурата.

Представеният комплект с материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 47(1) от процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ в Тракийски университет. Документите отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет. Елена Буюклиева е изпълнила задълженията си по индивидуалния учебен план. На заседание на катедра „Педагогически и социални науки“, проведено на 05.02.2018 г., дисертационният труд е обсъден и предложен за публична защита. Представената документация отразява спазването на всички административни процедури, свързани с докторантурата, съгласно Правилника на Тракийски университет.

3. Данни за дисертационния труд.

- **Актуалност на тематиката и познаване на проблема**

Избраният изследователски проблем е безспорно актуален, въпреки че на него се отделя недостатъчно внимание от страна на изследователите, обществеността, политиците. Дисертантката подхожда към него с голяма ангажираност, отговорност, мотивация и стремеж да използва максимално

личния си опит и познаване на проблема и да разгърне проучване в специализираната литература и практиката, да моделира накрая изследователски продукт.

- **Характеристика и оценка на дисертационния труд**

Представеният дисертационен труд включва 270 страници основен текст, 10 с 112 използвани източници (на кирилица и латиница) и приложения (в две отделни книжни тела). Той е с достатъчен обем и структуриран, според изискванията за такъв вид научно изследване, в увод, четири глави, изводи и заключение, научни приноси, използвани източници и приложения.

В *Увода* авторката сама обосновава актуалността на проблема за хроничните детски заболявания и необходимостта от специализирана педагогическа консултативна подкрепа на техните родители. Представени са целта, хипотезата, предмета и обекта на изследването. Изтъкната е една от основните задачи на дисертационното изследване – съставяне профили на родители на дете с хронично заболяване.

Теоретичните основи на изследвания проблем са представени в *първа глава „Научно-теоретични основания на изследването“*. В три параграфа се представят и задълбочено интерпретират широк обхват от схващания относно семейството/ родителите и децата в съвременния свят, семейното/ родителското възпитание, консултативната подкрепа на семейства/ родители. Авторът показва висока осведоменост по разглеждания проблем. Прецизно и коректно са разкрити терминологично-понятийните аспекти на изследваната проблематика. Изложението се отличава със своята последователност и логическа обвързаност. Обобщенията и изводите от аналитичния обзор са основа за дизайна на изследването.

Втората глава е посветена на експерименталните основи на изследването. Озаглавена е *„Дизайн на изследването“*. В нея правилно са формулирани основните параметри на концепцията на изследването, дефинирани са основни изследователски понятия. Подходящо са подбрани

изследователските методи и е разработен инструментариум. Избраната методика позволява да се постигне изследователската цел.

В *трета глава „Емпирични данни, емпирични резултати, обсъждане“* са представени установените чрез инструментариума емпирични данни, преобразувани са в емпирични резултати чрез статистико-аналитична верификация.

Дисертационният труд съдържа ценен изследователски продукт: емпирико-рационален модел на педагогическа консултативна подкрепа на деца/ ученици с хронични заболявания. Представен е в *четвърта глава*. Моделът е разработен на базата на резултатите от теоретичния анализ и резултатите от проведеното емпирично изследване. Важни *достойнства на Модела* са неговите: *приложимост и при други хронични заболявания; възможност за развитие и усъвършенстване* - на базата на резултатите от прилагането му в практиката.

Формулираните накрая изводи и заключение са по посока на целта и хипотезата. Произтичат от резултатите и са обвързани с цялостната логика на дисертационното изследване.

Дисертационният труд се отличава с ясен и точен научен език. Много добро впечатление правят правописът и оформянето на текста в дисертацията.

Дисертационният труд е собствено дело на Елена Буюклиева. Това се вижда от представената от нея декларация.

- **Научни приноси**

Съгласна съм с представените *научни приноси*, определени като теоретични, научно-приложни и практико-приложни. Накратко те са:

- Систематизирани са разнообразни научно-теоретични идеи, постановки и технологични решения в различни направления на социално-хуманитарната област, водещи до преосмисляне на детското хронично заболяване като социално явление.

- Дефинирано е понятието „хронично заболяване“ и в частност „детско хронично заболяване“.
- Разработена е концепция на емпирично изследване на потребностите, отношението и нагласите на родители на деца с хронични заболявания, родители на деца без хронични заболявания, учители и деца-ученици с хронично заболяване за специализирана педагогическа консултативна подкрепа на родители на деца с хронични заболявания. Методологията е приложима в сходни на дисертационното изследвания.
- В хода на дисертационното изследване са изведени нови проблеми, обект на бъдещи изследвания.
- Научно приложен принос е създаденият модел на педагогическа консултативна подкрепа за родители на деца с хронични заболявания. Той съдържа родителски профили на отношение и възпитание на детето с хронично заболяване и родителски стил на живот с налично детско хронично заболяване.

Практико-приложни приноси:

- Разработен е комплекс от шест взаимно свързани инструмента за установяване на родителското отношение, нагласи и стилове при или без наличие на дете с хронично заболяване, също и на учители, които работят или биха работили в смесена среда от деца/ ученици с и без хронично заболяване, както и на самите деца-ученици с хронично заболяване.

4. Преценка на автореферата, публикациите

Авторефератът отговаря на изискванията за такъв вид разработка да отразява адекватно съдържанието на дисертационния труд. Авторът представя три публикации, свързани с темата на дисертационния труд. Две от тях са публикувани в сборници с научни доклади и една в списание *Trakia Journal of Science*. Елена Буюклиева участва в три международни научни форума – два в чужбина (в Р Македония и Р Турция) и един у нас.

5. Препоръки

Към Елена Буюклиева имам няколко препоръки:

- Издаване на монография, в която да се представи проведеното изследване и постигнатите научни резултати.
- Използване на своя на медиен опит и журналистически умения за популяризиране на проблема за отглеждането, възпитанието, обучението на деца с хронични заболявания и оказването на педагогическа консултативна подкрепа на техните родители. Това би спомогнало за изграждане на съвременна култура и толерантно отношение спрямо децата с хронични заболявания.
- Провеждане на обучения на родители и учители, чрез които постигнатите резултати от проведеното дисертационно изследване да придобият реална приложна стойност.

6. Заключение

Дисертационният труд на тема “Педагогическа консултативна подкрепа за родители на деца с хронични заболявания“ на Елена Иванова Буюклиева представлява задълбочено научно изследване със значими оригинални резултати и доказани научни приноси. Той отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски университет - Стара Загора. Като имам пред вид изтъкнатите достоинства на дисертационното изследване, **убедено изразявам положителната си оценка относно дисертационния труд на Елена Иванова Буюклиева.** Предлагам на Уважаемото научно жури да й присъди образователната и научна степен „доктор“ в научната област Педагогически науки и професионално направление 1.2. Педагогика.

28.02.2018.

гр. Стара Загора

Изготвил рецензията:

(доц. д-р Валентина Шарланова)